

BINDAL KOMMUNE

Rådmannen

Rådhuset

7980 TERRÅK

e-post: postmottak@bindal.kommune.no

Telefon: 75 03 25 00

Telefax: 75 03 25 09

Org.nr: 964 983 380

Det Kongelige Kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

Vår dato:	Vår ref:	Jnr:	Arkiv:	Deres dato:	Deres ref:
24.01.2008.	Knut Toresen	66/2008		26.10.2007	07/2419-1 HER

HØRING – SØRHEIMUTVALGET – Inntektssystemet for kommunene

Vedlagt følger formannskapetets behandling av sak 3/08 Rapport fra Sørheimutvalget – høringsuttalelse.

Med hilsen

Ann-Karin Øverås
Ann-Karin Øverås
saksbehandler

BINDAL KOMMUNE

RÅDHUSET

MØTEBOK

7980 TERRÅK

Tlf.: 75 03 25 00 Telefax: 75 03 25 09 Org.nr.: 964 983 380 MVA

Arkiv: Etat	Jnr: /08	D: r:\r\	Off. x	Ikke off. §	Off.loven
BEHANDLET AV		MØTE- DATO	SAK NR.	SAKSBEHANDLER	
FORMANNSKAPET		23.01.2008	1/08	Knut Toresen	

RAPPORT FRA SØRHEIMUTVALGET - HØRINGSUTTALELSE

Bakgrunn:

Sørheimutvalget leverte sin rapport "Eit meir rettferdig inntektssystem for kommunane" den 26.10.07. Kommunene er gitt frist til den 28.01.08 til å uttale seg om saken. Kommunestyret i Bindal har på møtet den 12.12.07 gitt formannskapet fullmakt til å avgi uttalelsen fra Bindal kommune. Kap. 1 av rapporten: "utvalgets oppnevning, mandat og arbeid", følger vedlagt saken.

Nedenfor vil jeg punktvis gå gjennom uttalelsen.

1. Overordnet ansvar.

Finansiering av offentlig sektor er et sentralt ansvar som tilligger regjering og storting. Målet er å konstruere et inntektssystem som legger til rette for at innbyggere i alle landets kommuner skal oppleve å få et likeverdig nasjonalt velferdstilbud. I rapporten gjør en analyser av kommunenes inntekter med beskrivelse av kommunesektorens plass i norsk økonomi, samspill stat og kommune og hovedtrekk i inntektsystemet (IS). Utvalgets mandat framkommer i kap. 1.

2. Skatteandel

Det er et overordna mål om at skatteandelen av de frie inntektene skal utgjøre 50 % av kommunesektorens frie inntekter, dette begrunnes med behovet for en god lokal forankring med aktive kommuner som skaper god utvikling i sine lokalsamfunn. Dette vil slå ulikt ut og virke positivt i oppgangstider jfr skatteutviklingen i 2006. Videre vil dette være et tjenlig instrument for regjeringen til å foreta innstramninger ved lavkonjunkturer. Da forutsigbarhet er viktig for kommunene også ved lavkonjunkturer, i det det da vil være andre behov som skal ivaretas, foreslås det at innbyggertilskuddet økes fra å utgjøre ¼ av utgiftsbehovet til å utgjøre minst ½ av utgiftsbehovet.

3. Selskapsskatt

Utvalget foreslår en vesentlig endring av selskapsskatten, som kommer fra næringslivet i kommunen på en måte vi i liten grad klarer å forklare. Skatten foreslås avvirket slik den er i dag og legges på skatt fra personlige skatteyttere, dette vil gi en bedre oversikt og støttes.

4. Inntektsutjevning

Inntektsutjevning mellom kommunene er basert på at kommuner med høye inntekter blir trukket, mens kommuner med svært lave inntekter får utjevnende tilskudd. Endringer i næringsliv gjør at dette over tid vil svinge noe, men geografisk beliggenhet vil også ha en vesentlig betydning. Utjevningsordningen er et av de sentrale element som skal sikre at en mer rettferdig fordeling av midlene. Rettferdighet i denne forstand betyr at kommunene skal ha like muligheter til å gi innbyggerne et likeverdig velferdstilbud. Utvalget har foreslått at dagens ordning styrkes noe med 5 % poeng til 60 % kompensasjonsgrad.

Dette er en moderat endring og vil opprettholde store ulikheter, en foreslår derfor å gå lengre enn utvalget til 75 % kompensasjonsgrad samt at det gis en tilleggskompensasjon på 20% for skatteinntekter som er under 90 % av landsgjennomsnittet.

5. Distriktpolitisk tilskudd

Det er foreslått å erstatte Nord-Norgetilskuddet og regionaltilskuddet med et nytt distriktpolitisk tilskudd. Dette nye tilskuddet skal få et større virkeområde og har i seg både et fast element som er likt pr kommune og en variabel del fastsatt pr innbygger. Det nye tilskuddet foreslås også å få et utvidet virkeområde. Prinsippene i det nye tilskuddet er dermed lik summen av de gamle tilskuddene, mens innretningen fører til at kommuner som har under 3000 innbyggere overfører ressurser til kommuner mellom 3000 – 10.000 innbyggere.

Regjeringen Stoltenberg II brukte nettopp Nord-Norgetilskuddet og regionaltilskuddet for å styrke økonomien i de små kommunene etter at endringene i IS hadde svekket de minste kommunenes økonomi de senere år.

6. Befolkningsoppdatering og vekst

Endringer av folketall fører til forandring i omfanget av kommunale tjenester og dermed i grunnlaget for beregninger av inntekter. Dagens ordning bygger på oppdatering pr 1 januar i budsjettåret, noe som har gitt kommuner med stor vekst rask kompensasjon og kommuner med negativ utvikling plutselige inntektsbortfall. Utvalgets forslag med at befolkningstall pr 1 juli året før vil dempe noe av virkningen samtidig som overgangsordningen vil dempe negative effekter av dette.

7. Skjønnsmidler

Skjønnsmidler har vært en viktig del av IS helt siden opprettelsen av dette i 1986. Ordningen har vist seg å være et praktisk verktøy for å fange opp forhold som IS ikke håndterte automatisk, en sikkerhetsventil. Ordningen har ligget på et nivå på ca 6 til 9 % av rammetilskuddet og således mye større enn politisk ønskelig. Det har hele tiden vært en forutsetning at nivået på bruken av skjønnsmidler skulle forenkles og reduseres.

Utvalget har foreslått en forenkling ved at regionalpolitiske midler trekkes ut, men at det skal være en ordning for å ivareta lokale forhold som ikke fanges opp av den kriteriebaserte utgiftsutjevningen.

En spørre- og intervjuundersøkelse rettet mot kommuner og fylkesmenn i Nordland og Østfold om bruken av skjønnsmidler i 2006 viste at både kommunene og fylkesmennene mener at dette er en viktig ordning. Midlene ble i stor grad brukt til barnevern, ressurskrevende brukere, sosialhjelp, psykiatri og rusproblematikk som ikke blir fanget opp i det ordinære systemet. For 2008 er det i

Nordland disponert 36 % av skjønnsmidlene til disse formål og den foreslåtte reduksjonen generelt blir derfor for stor.

8. Overgangsordning og andre forhold.

Utvalget foreslår en ny overgangsordning til erstatning for den gamle med nedtrapping over 5 år. Den nye ordningen skal være permanent, finansieres med likt trekk fra alle kommuner med et fast beløp pr innbygger og skal garantere mot store plutselige reduksjoner i rammetilskuddet fra et år til et annet.

Videre har utvalget nevnt kapitalutgiftene som en del av utgiftsutjevningen uten å gå nærmere inn på dette da det ikke omfattes av mandatet.

Både Rattsøutvalget og Borgeutvalget har hevdet at kapitalutgiftene over tid vil jevne seg ut. Erfaringene viser imidlertid at statlige satsninger innen helse, barnehage og skole fra tid til annen følges opp av ulike investeringsstimulerende finansierings- og tilskuddsordninger. Kommuner som har investert like før slike satsninger får ikke dra nytte av stimulerings tiltakene, videre vil fraflyttingskommuner få endret grunnlag for betjening av kapitalkostnadene. Dette er forhold som tilsier at kapitalkostnadene bør gjennomgås grundigere enn det har vært gjort av Rattsø- og Borgeutvalget.

Rådmannens forslag til

uttalelse:

Bindal kommune vedtar følgende uttalelse til Sørheimutvalgets forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene:

Skatteandel

1. Bindal kommune er uenig i utvalgets forslag om at skatteandelen fortsatt skal utgjøre 50% av kommunens samlede inntekter. Bindal kommune foreslår at rammetilskuddet økes på bekostning av skatteinntektene slik at innbyggertilskuddet økes fra å utgjøre 1/4 av utgiftsbehovet til å utgjøre minst 1/2 av utgiftsbehovet.

Selskapsskatt

2. Bindal kommune støtter forslaget om at selskapsskatten fjernes som kommunal inntekt. Kommunene kompenseres for bortfall av selskapsskatten ved at kommunenes andel av skatt fra personlige skattytere økes.

Inntektsutjevning

3. Utjevningen av skatteinntektene er slik Sørheimutvalget har foreslått, ikke tilstrekkelig til å sette kommunene i stand til å gi alle innbyggere i landet et likeverdig tjenestetilbud.

Bindal kommune anbefaler derfor at den symmetriske delen av inntektsutjevningen endres fra dagens 55 % og økes slik at kompensasjonsgrad og trekkprosent blir 75 %.

Kommuner med skatteinntekt under 90 % av landsgjennomsnittet skal som Sørheimutvalget foreslår, samlet kompenseres med 95 % av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 % av landsgjennomsnittet. Disse kommunene blir derfor i tillegg til kompensasjonen i den symmetriske delen kompensert for 20 % av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 % av landsgjennomsnittet i en tilleggskompensasjon. Finansieringen av tilleggskompensasjonen skjer ved at alle kommuner trekkes et likt beløp pr. innbygger.

Distriktpolitisk tilskudd

4. Bindal kommune støtter utvalgets anbefaling om å samle regionalpolitiske tiltak i ett distriktpolitisk tilskudd. Bindal kommune er uenig i innretning av tilskuddet til å overføre ressurser fra kommuner under 3000 innbyggere til kommuner i gruppen mellom 3000 og 10 000 innbyggere. Dette vil for disse kommuner innebære å videreføre de negative virkningene av Rattsutvalget, noe regjeringen Stoltenberg II stoppet ved sin tiltredelse.
5. Kompensasjon for forhøyet sats for arbeidsgiveravgift etter tilbakeføringen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift overføres **fra** skjønnsmidlene og legges inn som egen kolonne i det distriktpolitiske tilskuddet.

Befolkningsoppdatering og vekst

6. Bindal kommune støtter utvalgets forslag til nye befolkningsoppdateringer i det en ser at dette vil redusere bråe endringer i forhold til befolkningsreduksjoner.
7. Kommuner som taper på oppdaterte befolkningstall skal få kompensert dette gjennom en sentral avsetning og fordeling i skjønnsmiddelrammen. Dette fordeles samtidig med omfordelingen av rammetilskuddet.
8. Bindal kommune støtter ikke at veksttilskuddet som anbefalt av utvalget skal belastes skjønnssammenheng, men foreslår at det gis som en egen finansiering .

Skjønnsmidler

9. Bindal kommune støtter utvalgets anbefaling om en opprydding i skjønnsmiddelrammen slik at grunnlaget for tildeling blir klarere i det distriktpolitiske virkemidler trekkes ut. Bindal kommune viser til at 36% av tildelte midler for Nordland i 2008 går til barnevern, ressurskrevende brukere, sosialhjelp, psykiatri og rusproblematikk og mener at den foreslåtte reduksjonen er for stor. Skjønnsmidler vil fortsatt være en viktig "sikkerhetsventil" i IS for å ivareta forhold som ikke fanges opp i utgiftsutjevningen .
10. Det vises til punkt 5 ovenfor. Kompensasjon for forhøyet sats for arbeidsgiveravgift etter tilbakeføringen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift overføres fra skjønnsmidlene og legges inn som egen kolonne i det distriktpolitiske tilskuddet.

Overgangsordningen

11. Bindal kommune finner den foreslåtte overgangsordningen som bedre enn dagens ordning og må sees i sammenheng med de foreslåtte reduksjoner av skjønnsmidler.

Andre forhold

12. Bindal kommune etterlyser en grundigere behandling av kommunenes kapitalutgifter da dette er vesentlige kostnader for kommunene og ofte et resultat av statlige reformer med svært ulike finansieringsordninger.
13. Den økonomiske rammen for 2009 økes reelt så mye at det kan innføres kompensasjonsordninger til kommuner som får inntektsrammen redusert i vesentlig omfang som følge av endringene i inntektssystemet.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk 15.01.2008

Knut Toresen

FORMANNSKAPETS BEHANDLING:

Votering:

Rådmannens innstilling enst. vedtatt.

sign.

Rett utskrift attesteres og oversendes Det Kongelige Kommunal- og Regionaldepartement, postboks 8112 Dep, 0032 Oslo, idet vi viser til formannskapets behandling.

Bindal rådmannskontor,
Terråk, 24.01.2008.

Ann-Karin Øverås
saksbehandler